

Resum de les opinions del Grup de Lectura a la trobada del 15 de juny de 2009 sobre FA MIL ANYS QUE SÓC AQUÍ, de Mariolina Venezia:

En general, la novel·la de Mariolina Venezia ha agradat bastant, fins i tot ha despertat algun entusiasme, tot i que també és cert que hi ha hagut membres del Grup que han expressat reserves sobre l'obra i també unes quantes crítiques, però sempre mostrant un clar respecte pel text.

El fet que fos un Premi Llibreter (el de 2007) va posar en guàrdia a part del personal, perquè amb la lectura d'algun altre d'aquests premis s'han sofert profundes decepcions; aquest cop, però, podríem dir que els llibreters van estar més fins.

No es va considerar que l'obra fos excessivament original, ja que la narrativa de nissagues sempre té elements comuns, per bé que amagui un interès particular, com de fet és el cas de «Fa mil anys...»

Quant a la forma, es va valorar que el discurs narratiu varia i s'adapta perfectament a les èpoques descrites, en el sentit que, per exemple, com més ens acostem al present, més s'escurcen les frases i menys apareixen les descripcions. Es va parlar d'una estructura narrativa molt ben travada, força estudiada, que és fruit d'una clara planificació per part de l'autora; hi ha qui va considerar que el text té fragments certament poètics, i també es va apreciar el truc narratiu de l'anticipació argumental, tot i que hi ha lectors i crítics als quals aquest recurs no els convenç.

Les traduccions van ser considerades prou bones, tant en el cas català com en el castellà, tot i la dificultat que, sens dubte, aquesta obra planteja, atesos els seus diferents registres lingüístics. Tanmateix, va haver-hi qui va trobar certa dificultat en segons quin lèxic emprat en l'edició catalana, sense que li causés, però, grans entrebancs en la lectura.

Les persones del Grup van trobar distintes influències o reminiscències en la novel·la de Venezia; es van esmentar García Márquez, Isabel Allende, Simonetta Agnello Hornby... També es van citar *Il gattopardo* i la pel·lícula *La meglio gioventù*.

Es va parlar d'uns certs tocs de realisme màgic, tot i que sense abundar, com en el cas dels pensaments del fetus allotjat al ventre d'Alba, que després esdevindrà la seva filla Gioia, fragment al qual cal reconèixer certa originalitat.

L'obra es va considerar obertament cinematogràfica i un bon repàs històric a la Itàlia dels últims 150 anys, amb un estil àgil, agradable i amb la intenció per part de l'escriptora d'exposar als lectors un seguit de valors ancestrals molt lligats a la terra i, en un sentit concret, al món mediterrani, ja que es van detectar molts paral·lelismes amb la nostra pròpia història, com la importància i el simbolisme de l'oli o l'omnipresència de la religió catòlica.

L'ambientació del sud profund d'Itàlia es va trobar molt ben aconseguida, tot i que per als lectors més urbans els fragments de caire més rural poden resultar difícils, ja que l'autora hi col·loca un munt de matisos més fàcilment detectables amb un coneixement

previ d'aquest entorn. Hi ha escenes, capítols fins i tot, on la violència de la ruralia es fa molt evident, com seria el cas de la fi de Francesco Falcone o el de la truja de Rocco.

A la novel·la es parla amb freqüència de política, sobretot del feixisme i del comunisme, però en cap moment no se n'expliquen els eixos ideològics ni la seva deriva totalitària, ja que l'autora dóna per sabut que els lectors estan ben informats de la història del segle XX, suposició sovint optimista. L'obra és també un cant al desig de viure i revela un món ple de prejudicis, de classisme, que sovint fa que la lectura desprengui una sensació de tristor general. Que la novel·la acabi amb la caiguda del mur de Berlín i coincideixi amb la tornada al poble dels protagonistes sembla simbolitzar un retorn als orígens després del fracàs de les utopies socialistes, primer, i anarquistes, després, que arrosseguen els membres de la família.

Quant als personatges, es va fer retret de l'excés de gent que surt a la novel·la, i que això provoca que alguns quedin clarament curts, poc dibuixats, sovint desapareguts sense raó aparent, potser víctimes de retalls per imperatiu editorial o per simple desinterès de l'autora.

Les dones, però, són les mestresses del llibre, són els personatges plens, rics i acolorits, el autèntic pal de paller de la trama, des de la sofrida Concetta, passant per l'encantadora Candida, la possessiva Lucrezia, l'enigmàtica Alba i la Gioia jove, potser un pèl difusa i gairebé sempre negativa. Són dones que neixen, viuen i moren pràcticament a la mateixa casa, àvies de noranta anys que fan vida a la cuina i des d'allí governen la llar i controlen les decisions principals que pren la família. Són realment les que porten *mil anys* allí, fent el mateix. Els pocs personatges masculins que commouen ho fan perquè, de fet, es belluguen al ritme que les dones de la seva vida marquen, com serien els casos de Colino i, sobretot, de Rocco, a mercè de la mare, la dona i la filla. També es va observar un clar valor simbòlic en els noms de la majoria de personatges de l'obra.

Gairebé tothom, però, va coincidir a dir que el ritme i la narració de la primera part de la novel·la és molt superior en interès i frescor literària a la segona part del llibre. Va ser, sens dubte, el gran retret que se li va fer a l'obra. *Fa mil anys que sóc aquí*, però, és una història familiar que pot agradar per proximitat, perquè no té res a veure amb les nobles nissagues anglosaxones sinó amb la vida de gent pobra, humil, perdedora molt cops, per no dir sempre.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves encertades contribucions al debat. Us esperem a la nostra pròxima cita:

HIJOS DE LA DERROTA, d'Empar Fernández, Meteora, 2008, 240 pg.

(dilluns, **20 de juliol** de 2009, a les 7 de la tarda).